

Výtvarná výchova

Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v Slovenskej republike
Stupeň vzdelania	ISCED 2 – Nižšie sekundárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v nižšom sekundárnom vzdelávaní plynulo nadväzuje na výtvarnú výchovu v primárnom vzdelávaní. Nad'alej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou – z intenzívnych zážitkov dobrodružstva z tvorby a sebvýjadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jeho cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia. Do vyučovania sú zarad'ované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť jeho prirodzené ambície po vizuálnom vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta.

Uskutočňuje sa to:

- dôrazom na objaviteľ'ský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám,
- nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi, ktoré takéto zručnosti nevyjadrujú,
- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi poznávaciu funkciu umenia a vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.

Ťažisko sebvýjadrovania sa, oproti primárnemu vzdelávaniu, prenáša na iné oblasti aktivity. Do vyučovania sú zaradené prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť jeho prirodzené ambície. Detskú spontánnosť má postupne nahrádzať jej dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť a sviežosť, spojená s pribúdaním vedomej tvorivej operatívnosti.

Žiak reaguje na stále komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne. Preto je vo výtvarnej výchove potrebné objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

METODICKÉ VÝCHODISKÁ PREDMETU

Vyučovanie VV je programovaný a riadený proces, v ktorom učiteľ iniciuje, rešpektuje a podporuje nápady a individuálne riešenia žiaka.

Východiskami tohto procesu sú:

- 1. činnosti žiakov**, ktoré vychádzajú z myšlienkových, formálnych a technických procesov výtvarných a vizuálnych umení
- 2. témy/námety/obsahy** zobrazovania, ktoré majú svoj dôležitý antropologický a kultúrny charakter

VV tematizuje základné antropologické koncepty:

- a) koncepty časopriestoru (čas, priestor, hĺbka, mierka..)
- b) kultúrne archetypy vyjadrovania prírody (živly, prírodné polarity...)
- c) kategórie estetického prežívania (krása, škaredosť, neurčitosť, jemnosť,..)

- d) kategórie uvedomovania si osobnej a kultúrnej identity (ja, iný, cudzinec, priateľ, postihnutý,...)
- e) kategórie afektivity (radosť, smútok, bolesť, náladu...)

Témy ponímané z hľadiska:

- a) osobnosti a veku žiaka,
- b) edukačných cieľov,
- c) kultúrno-spoločenskej reality.

Žiak spracováva symboly, ktoré vizuálne vyjadrujú jeho predstavy a fantazijné koncepty, alebo sa odvolávajú na javovú stránku sveta. Na rozdiel od iných predmetov, ktoré sa zaoberajú týmito témami, VV angažuje osobnosť žiaka v inom zmysle: neučí sa o nich, ale vyjadruje ich, hľadá svoj spôsob ich vyjadrenia. Doraz sa kladie na senzomotorické ciele, nie na kognitívne.

3. reflexia diel výtvarného umenia, dizajnu, architektúry, filmu a videa, zvyšuje sa dôraz na poznávanie veku primeraný rozbor diel vizuálnej kultúry.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

CIELE PREDMETU

Ciele výtvarnej výchovy na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania sú:

1. **KOGNITÍVNE CIELE** – poznávať jazyk vizuálnych médií, poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii vizuálnych znakov, k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.
2. **SENZOMOTORICKÉ CIELE** – umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému, s dôrazom na vlastný prístup, názor a vkus. Rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu. Rozvíjať tvorivosť a gramotnosť v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.
3. **SOCIOAFEKTÍVNE CIELE** – vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií. Formovať celistvú osobnosť, rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie.

CIEĽOVÉ KOMPETENCIE

Žiak by mal mať po absolvovaní nižšieho sekundárneho vzdelania tieto vedomosti, zručnosti a postoje:

VEDOMOSTI

- vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka. Časť vedomostí sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi.

ZRUČNOSTI A SPOSOBILOSTI

- formálne zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu,
- dokázať vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia,
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobeninou,
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky, skulptúry,

- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojho regiónu,
- vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov.

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

- narábať s rôznymi nástrojmi (ceruza, štetec, pero, fixy, uhlík,...)
- kresliť prostredníctvom linky a šrafovania, tieňovania,
- zvládnuť technické základy usporiadania a miešania farieb na palete i na obraze,
- zvládnuť konštrukčno-technické úkony s materiálmi,
- zvládnuť techniku konštrukcie vonkajšieho tvaru,
- zvládnuť jednoduché techniky otláčania,
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov, otláčania do modelovacej hmoty a jednoduchého odlievania reliéfu do sadry,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláži,
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

Mentálne spôsobilosti

Žiak dokáže:

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti,
- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako výtvarný spôsob vyjadrovania skutočnosti,
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny,
- uvedomovať si možnosti výtvarného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy,
- pokúšať sa o charakterizáciu seba samého, o vlastnú ikonografiu.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie a postupne formuloval svoj estetický i hodnotiaci názor.

U žiaka by sa mali sformulovať tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s farbou, hmotou, tvarom, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií (tvarových, materiálových, výrazových),
- schopnosť spontánnych výtvarných riešení,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém,
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt,
- hľadať vlastné cesty sebavyjadrenia, budovanie vlastného vkusu a imidžu.

3. Výchovné a vzdelávacie stratégie – Kľúčové kompetencie

I. Kognitívne kompetencie a funkčné kompetencie

- dokáže používať informácie
- vytvára si vlastný názor
- dokáže vyjadriť vlastný názor
- vníma situáciu ako celok, so všetkými jej zložkami
- skúša nové nápady

II. Osobnostné kompetencie

- reaguje primerane situácií
- využíva svoje možnosti
- vníma sa ako časť celku
- je pripravený niesť zodpovednosť
- zaujíma sa o rôzne problémy
- dokáže spontánne vyjadrovať emócie

III. Sociálne kompetencie

- Akceptuje druhých ľudí takých, akí sú
- Efektívne využíva skupinovú prácu
- Je platným členom v tímovej práci

a) Komunikačné kompetencie

- *Chápe obsah a zmysel prečítaného textu a vie naň reagovať*
- *Má odvahu vyjadriť sa*

b) Občianske kompetencie

- *Stanovuje si ciele a priority s ohľadom na svoje schopnosti*
- *Má pozitívny vzťah k sebe aj k iným*

c) Kultúrne kompetencie

- *Uvedomuje si svoju kultúrnu identitu*
- *Vníma obrazy a symboly, architektúru, ľudovú tvorivosť (kroje, výšivky, ornamenty)*
- *Má predstavu o vhodnej kombinovateľnosti farieb, tvarov*

4. Stratégie vyučovania

Určuje metódy a formy práce, ktoré budú motivovať a usmerňovať žiakov na vyučovaní a pri učení. Využívať pri práci nasledujúce formy a metódy :

- zážitkové metódy vyučovania,
- samostatný výtvarný prejav,
- využívanie výtvarných techník,
- skupinová práca,
- verbalizovanie svojho názoru, výtvarného zážitku, predstavy.

Ročník	piaty
Časový rozsah výučby	
iŠVP	1h týždenne
iŠkVP	1h týždenne

5. Učebné zdroje

- reprodukcie diel výtvarných umelcov v odborných publikáciách
- internetové stránky zamerané na výtvarné umenie
- filmové, hudobné a literárne ukážky
- kultúrne inštitúcie prezentujúce diela výtvarných umelcov
- výtvarná tvorba žiakov
- prírodné objekty.

6. Hodnotenie

FORMA HODNOTENIA

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytuje citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú **spätnú väzbu** o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Táto forma sa môže kombinovať aj so **sebahodnotením** žiaka.

Nevyhnutnou formou hodnotenia je škálovanie podľa známok, porovnateľné so známkovaním v iných predmetoch. **Hodnotíme škálou od 1 do 5. Nie je nutné známkovať každú prácu** a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktorý výkon bude hodnotiť, aby poskytol žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnym svetom žiaka že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho výtvarných prejavoch a tvorbe. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnym súdom a šablónovitým kritériám, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka.

Uprednostňujeme osobný a diferencovaný prístup. Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti,
- otvorenosť voči experimentovaniu, svojské riešenia,
- cieľavedomosť riešení,
- záujem o činnosť v rámci edukačných úloh prípravy pomôcok,
- schopnosť zaujať stanoviská k výsledkom svojej práce.

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie techník, nástrojov,..),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja prežívania a vnímania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie.

c) priebeh získavania vedomostí:

- vedomosti v oblasti vizuálnej kultúry a výtvarného umenia,
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- vedomosti materiálov, výtvarných techník a postupov.

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Orientačný opis naplnenia kritérií vo vzťahu ku škále hodnotenia:

Stupeň hodnotenia	Opis kritérií	Poznámka
výborný	<p>Žiak spĺňa kritéria (a – d) na vynikajúcej úrovni:</p> <p>Žiak je iniciatívny a tvorivý, uplatňuje vlastné nápady experimentuje,</p> <p>Žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (názor, vkus,...)</p> <p>Žiak ovláda zručnosti, techniky.</p> <p>Žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti.</p> <p>Žiak dokáže pomenúvať a interpretovať svoje zážitky.</p> <p>Žiak preukazuje vedomosti v oblasti výtvarnej kultúry.</p> <p>Žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom.</p> <p>Žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a tvorivým schopnostiam.</p>	<p>Proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych schopností žiaka.</p>
chválitebný	<p>Žiak v podstate spĺňa kritéria 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.</p>	
dobrý	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy primerane, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.</p>	
dostatočný	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťou aplikuje získané vedomosti a zručnosti.</p>	
nedostatočný	<p>Žiak nespĺňa kritéria, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces.</p>	<p>V celkovom hodnotení žiaka nedoporučujeme používať stupeň nedostatočný . v čiastkovom hodnotení len výnimočne (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).</p>

7. Obsah vzdelávania

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1.výtvarné vyjadrovacie prostriedky 4 hodiny	Negatív a pozitív, Kompozícia línií, tvarov, povrchov... (modelovanie, odtlačanie)	Negatív a pozitív – v plošnom vyjadrení negatív a pozitív v plastickom vyjadrení Obrysová tvorba v kompozíciách.	Žiak rozvíja zmysel pre priestorové formy, odtláča predmety do formy, reliéf zaleje riedkou sadrou Žiak dokáže spojiť rôzne prvky do kompozície. Žiak nadobúda zručnosti s prácou s prírodnými materiálmi, skladá a lepí prírodniny do výtv. celku
	Priestorové vytváranie figurat. motívov z prírod. materiálu (skladanie, lepenie)	Predstavivosť, fantázia, tvorivosť z prírodných materiálov	
2. možnosti zobrazovania videného sveta 4 hodiny	Kresba predmetu podľa skutočnosti (kresba, grafika)	Kreslenie predmetu podľa skutočnosti modelácia šrafovaním, tieňovaním, lavírovaním	Žiak získava zručnosti výtvarne vyjadrovať tvarové znaky figúry, kresbou analyzuje jej char. prvky.
	Maľovanie predmetu podľa skutočnosti (maľba)	Grafické vyjadrenie predmetu. Vnímanie priestorových vzťahov a proporcií.	Žiak odhaľuje vnútorné členenie a obrys priestor. tvarov predmetu a pokúša sa farebnú modeláciu.
3.podnety moderného a súčasného výtvarného umenia 8 hodín	Kubizmus a konstruktivizmus	Hľadanie kubistických a konštrukčných vyjadrovacích prostriedkov a foriem.	Žiak vytvára kubizujúce tvary, využíva výtvarný jazyk kubistických a konštruktívnych prvkov.
	Surrealizmus Abstraktné umenie	Hľadanie sveta nadreality a fantázie a ilúzie. Vyjadrovanie sa formou abstrahujúcich foriem a prvkov.	
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia 6 hodín	Rannokresťanské a byzantské umenie	Vnímanie kultúrnych a umeleckých hodnôt.	Žiak sa vyjadruje pomocou fantázia, spája prvky zdanlivo nespojitelné. Vytvára virtuálny svet.
			Spoznávanie starých

5. podnety fotografie 6 hodín	Mozaika Ikona Základné práce s fotoaparátom/ Hry s ostrosťou a neostrosťou / digitálny fotoaparát, uloženia a základné operácie	Základné proporcie fotografie. Záber snímku. Práca s fotografiou Hľadanie záberu. Pohľady na predmet – celok a detail.	technik a výtvarných postup. Žiak analyzuje znaky ním vybranej ikony, výtvarne ju reprodukuje. Žiak sa učí fotografickým princípom. Klasickými postupmi fotografie a digitálnou fotografiou. Vie využiť poznatky z výt. vyjadrovacích prostriedkoch vo fotografovaní.
6. podnety filmu a videa 4 hodiny	s fotografiou v počítači.	Základné princípy videa a filmu. Krátke zábery a partitúry.	Žiak vytvára v materiály pomocou videa a spájania obrázkov, strik, koláž.
7. podnety architektúry 2 hodiny	Záber spájanie obrazov, motáže, koláže (fotoaparát, mobil) Hravé skúmanie priestoru	Pokus o priestorové realizácie. Hľadanie línií v architektonických prvkov. Tvorba priestorových modelov	Žiak realizuje svoje predstavy architektúry, hľadanie priestoru a proporcií, vyjadruje vlastné predstavy o architekt. princípoch.
8. podnety dizajnu 4 hodiny	Obalový dizajn/ materiál, tvar a grafické riešenie.	Návrh loga, značky, ex libris. Základy tvorby znaku a značky.	Grafické princípy dizajnu, fond písma. Slovné opísať významy použitých znakov. Žiak dokáže navrhnúť vlastné ornamenty.
9. podnety tradičných remesiel 4 hodiny	Podnety hrnčiarstva s problematikou prírodopisu – fauna, flóra	Aplikácia navrhnutého ornamentu v materiály.	Vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok, kresby.
10. elektronické média 4 hodiny	Úprava digitálneho obrazu	Skenovanie ,základné operácie s digitálnym obrazom. Zásady pri tvorbe v animovanej kresbe – pohyb.	I Interpretovanie hudobných a literárnych
11. synestetické podnety 4 hodiny	Pokus o výt. interpretáciu vybranej hudby (mal'ba)	Grafická partitúra/ pokus o jej hudobnú interpretáciu.	
12. podnety poznávania sveta 6 hodín		Výtvarné hry s problematikou	

<p>13. škola v galérií, galéria v škole 6 hodín</p>	<p>Kolektívna tvorba –práca v materiály</p> <p>Umelecké dielo (návšteva internetovej galérie)</p> <p>Návšteva regionálnej výstavy</p>	<p>dejepisu /alt. Výtvarné hry s problematikou zemepisu.</p> <p>Objavovanie prvkov obrazu v galerijnej zbierke alt. galéria na internetu. Orientácia v galérii. Prezentovanie umenia.</p>	<p>podnetov. Vytvorenie svojského zápisu hudby.</p> <p>Žiak spoznáva a reprodukuje prvky diel regionálnych umelcov, vie výtv. zareagovať na podnety dejepisu, zemepisu.</p> <p>Žiak analyzuje znaky ním vybranej ikony, výtvarne ju reprodukuje.</p> <p>Vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia. Vymenovať druhy výtv.umenia.</p>
--	---	---	---

Ročník	šiesty
Časový rozsah výučby	
ŠVP	1h týždenne / 33 hodín ročne
ŠkVP	1h týždenne / 33 hodín ročne

5. Učebné zdroje

- reprodukcie diel výtvarných umelcov v odborných publikáciách
- internetové stránky zamerané na výtvarné umenie
- filmové, hudobné a literárne ukážky
- kultúrne inštitúcie prezentujúce diela výtvarných umelcov
- výtvarná tvorba žiakov
- prírodné objekty.

6. Hodnotenie

FORMA HODNOTENIA

Ťažiskovo formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytuje citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú **spätnú väzbu** o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Táto forma sa môže kombinovať aj so **sebahodnotením** žiaka.

Nevyhnutnou formou hodnotenia je škálovanie podľa známok, porovnateľné so známokovaním v iných predmetoch. **Hodnotíme škálou od 1 do 5. Nie je nutné známkovať každú prácu** a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktorý výkon bude hodnotiť, aby poskytol žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímny svetom žiaka že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho výtvarných prejavoch a tvorbe. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnym súdom a šablónovitým kritériám, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka.

Uprednostňujeme osobný a diferencovaný prístup. Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti,
- otvorenosť voči experimentovaniu, svojské riešenia,
- cieľavedomosť riešení,
- záujem o činnosť v rámci edukačných úloh prípravy pomôcok,
- schopnosť zaujať stanoviská k výsledkom svojej práce.

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie techník, nástrojov,...),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja prežívania a vnímania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie.

c) priebeh získavania vedomostí:

- vedomosti v oblasti vizuálnej kultúry a výtvarného umenia,
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- vedomosti materiálov, výtvarných techník a postupov.

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Kritéria hodnotenia

Stupeň hodnotenia	Opis kritérií	Poznámka
výborný	<p>Žiak spĺňa kritéria (a – d) na vynikajúcej úrovni:</p> <p>Žiak je iniciatívny a tvorivý, uplatňuje vlastné nápady experimentuje,</p> <p>Žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (názor, vkus,..)</p> <p>Žiak ovláda zručnosti, techniky.</p> <p>Žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti.</p> <p>Žiak dokáže pomenúvať a interpretovať svoje zážitky.</p> <p>Žiak preukazuje vedomosti v oblasti výtvarnej kultúry.</p> <p>Žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom.</p> <p>Žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a tvorivým schopnostiam.</p>	<p>Proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych schopností žiaka.</p>
chválitebný	<p>Žiak v podstate spĺňa kritéria 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.</p>	
dobry	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy primerane, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.</p>	
dostatočný	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťou aplikuje získané vedomosti a zručnosti.</p>	
nedostatočný	<p>Žiak nespĺňa kritéria, nemá záujem o výtvarné aktivity, nekuje vyučovací proces.</p>	<p>V celkovom hodnotení žiaka nedoporučujeme používať stupeň nedostatočný . v čiastkovom hodnotení len výnimočne (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).</p>

7. Obsah vzdelávania

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. výtvarné vyjadrovacie prostriedky 2 hodiny	Mierka a proporčné vzťahy.	Kresbou vyjadriť základné vzťahy v priestore, poznať a používať mierku, proporcie.	Žiak rozvíja zmysel pre priestorové formy, odtláča predmety do formy, reliéf zaleje riedkou sadrou Mierka a priestor. Pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti.
2. možnosti zobrazovania videného sveta. 2 hodiny	Zobrazenie figúry podľa skutočnosti a spamäti (kresba)	Vyjadriť približné proporcie pri kresbe figúry. Kreslenie predmetu podľa skutočnosti modelácia šrafovaním, tieňovaním, lavírovaním	Žiak pozná a vie vyjadriť proporcie postavy vyjadrovať tvarové znaky figúry, kresbou analyzuje jej charakteristické prvky.
3. podnety moderného a súčasného umenia 6 hodín	Kinetické umenie Svetelné umenie Op – art.	Rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia Hravé skúmanie Priestoru skladanie, lepenie, vitráž	Hľadanie opakujúcich sa foriem, kinetika, hra tvarov a farieb. Inšpirácia op-artovou tvorbou. Jednoduchý kinetický objekt. Optické klamy, ilúzie.
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia 4 hodiny	Stredoveké a gotické umenie Hravé skúmanie priestoru (skladanie, lepenie)	Kompozícia typické znaky gotického umenia a architektúry. Tvorivo použiť historický motív.	Záber, spájanie obrazov, montáže, koláž Kompozičné prvky gotických obrazov. Znázorňovanie postavy a členenie obrazu.
5. škola v galérii 3 hodiny	Interpretácia diela	Slovne interpretovať umelecký dojem s pozorovaného diela	Vnímanie výt. diela, vnímanie a interpretovanie zmyslových modalít, obraz pre 5 zmyslov, parafráza výt. diela.
6. podnety architektúry 4 hodiny	Urbanizmus	Hravé skúmanie	

<p>7. podnety fotografie 2 hodiny</p>	<p>Foto-príbeh</p>	<p>priestoru. Rozlíšiť prvky architektúry časti zástavby mesta, dediny. Urbanizmus.</p>	<p>Vzťah ku krajine, mesto a dedina, fantastické priestory. Nadhl'ad, pôdorys, plán. Fantastické priestory, mesto, utópia.</p>
<p>8. podnety videa a filmu 2 hodiny</p>	<p>Zvuk a obraz</p>	<p>Nafotografovať inscenovanú situáciu. Využiť poznatky zo základných vyjadrovacích prostriedkov.</p>	<p>Inscenovaná fotografia. Práca s materiálmi, použitie textúr, inscenovanie objektu..</p>
<p>9. elektronické média 2 hodiny</p>	<p>Spracovanie a montáž obrazu.</p>	<p>Pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu z hľadiska výrazu.</p>	<p>Žiak vytvára ozvučenie krátkej ukážky –hudby, hlas a ruchy.</p>
<p>10. podnety dizajnu 2 hodiny</p>	<p>Odevný dizajn</p>	<p>Vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb a fotografií. Vytvoriť varianty digit. obrazu v PC programe.</p>	<p>Zvuková plastika, objekt, Obraz. Digitálna úprava obrazu. Digitálna obrazová koláž.</p>
<p>11. tradície a podnety remesiel 1 hodina</p>	<p>Inšpirácie remeselnou tvorbou</p>	<p>Časť odevu, doplnok. Navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv</p>	<p>Odevný dizajn, odev, doplnok. História odievania.</p>
<p>12. synestetické podnety 2 hodiny</p>	<p>3D objekt</p>	<p>Podnety z ľudovej tvorby, technologické postupy. Tvorivo variovať tradičnú techniku.</p>	<p>Žiak vytvára v materiály motívy. Podnety košíkárstva, pletenia. Výtv. reakcie na remeselné formy umenia.</p>
<p>13. podnety poznávania sveta 1 hodina</p>	<p>Štruktúrna maľba, koláž</p>	<p>Použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov Objekt hudobno-vizuálny nástroj. Prírodné štruktúry. Výtvarne reagovať na podnety z biológie</p>	<p>Objekt vydávajúci zvuk, zvuková performance, autorské hudobné nástroje. Výtvarné interpretácie prírodných štruktúr, biológie, vedy. Využitie vedomostí z biológie pri výtv. tvorbe.</p>

Ročník	siedmy
Časový rozsah výučby	
ŠVP	2h týždenne / 66 hodín ročne
ŠkVP	

5. Učebné zdroje

- reprodukcie diel výt. umelcov v odborných publikáciách
- internetové stránky zamerané na výt. umenie
- filmové, hudobné a literárne ukážky
- kultúrne inštitúcie prezentujúce diela výt. umelcov
- výtvarná tvorba žiakov
- prírodné objekty.

6. Hodnotenie

FORMA HODNOTENIA

Ťažiskovo formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytuje citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú **spätnú väzbu** o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Táto forma sa môže kombinovať aj so **sebahodnotením** žiaka.

Nevyhnutnou formou hodnotenia je škálovanie podľa známok, porovnateľné so známokovaním v iných predmetoch. **Hodnotíme škálou od 1 do 5. Nie je nutné známkovať každú prácu** a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktorý výkon bude hodnotiť, aby poskytol žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnym svetom žiaka že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho výtvarných prejavoch a tvorbe. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnym súdom a šablónovitým kritériám, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka.

Uprednostňujeme osobný a diferencovaný prístup. Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti,
- otvorenosť voči experimentovaniu, svojské riešenia,
- cieľavedomosť riešení,
- záujem o činnosť v rámci edukačných úloh prípravy pomôcok,
- schopnosť zaujať stanoviská k výsledkom svojej práce.

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie techník, nástrojov,..),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja prežívania a vnímania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie.

c) priebeh získavania vedomostí:

- vedomosti v oblasti vizuálnej kultúry a výtvarného umenia,
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- vedomosti materiálov, výtvarných techník a postupov.

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Orientačný opis naplnenia kritérií vo vzťahu ku škále hodnotenia:

Stupeň hodnotenia	Opis kritérií	Poznámka
výborný	<p>Žiak spĺňa kritéria (a – d) na vynikajúcej úrovni: Žiak je iniciatívny a tvorivý, uplatňuje vlastné nápady experimentuje, Žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (názor, vkus,..) Žiak ovláda zručnosti, techniky. Žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti. Žiak dokáže pomenúvať a interpretovať svoje zážitky. Žiak preukazuje vedomosti v oblasti výtvarnej kultúry. Žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom. Žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a tvorivým schopnostiam.</p>	<p>Proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych schopností žiaka.</p>
chválitebný	<p>Žiak v podstate spĺňa kritéria 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.</p>	
dobry	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy primerane, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.</p>	
dostatočný	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťou aplikuje získané vedomosti a zručnosti.</p>	
nedostatočný	<p>Žiak nespĺňa kritéria, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces.</p>	<p>V celkovom hodnotení žiaka nedoporučujeme používať stupeň nedostatočný . v čiastkovom hodnotení len výnimočne (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).</p>

7. Obsah vzdelávania

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Poriadok a chaos, usporadúvanie prvkov v kompozícii	Kompozičné princípy, vytvoriť rôzne typy kompozícií zo zvolených prvkov.	Usporiadúvanie prvkov do štruktúr. Symetrické – asymetrické usporiadanie kompozície. Náhodná kompozícia.
2. možnosti zobrazovania videného sveta.	Kreslenie priestoru. Maľovanie krajiny.	Perspektíva, záznam priestoru. Zobraziť jednoduché vzťahy v perspektíve.	Zobrazovanie priestoru. Lineárna perspektíva, pozorovanie, interiér, kolorovanie.
3. podnety výtvarného umenia	Pop art Akčné umenie. Dadaizmus	Pop art. Rozpoznať znaky pop artu. Pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými výtvarnými štýlami.	Dadaizmus a pop art Tvorba objektov. Ready made – kompozícia nájdenej predmetov. Zväčšovanie, zmnoženie materiálov,...
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	Renesančné umenie.	Poznať typické znaky renesančného umenia	Renesančné umenie – maliarstvo, sochárstvo, architektúra. Výtvarné reakcie žiakov na dobové umenie.
5. škola v galérii	Interpretácia diela	Interpretácia výtvarného diela.	Slovná interpretácia videného alebo počutého diela. Reakcia žiaka na výtvarné dielo
6. podnety architektúry	Typ, funkcia a výraz stavby.	Rozlíšiť charakteristické funkcie architektúry. Rozlíšiť výraz architektúry priestoru.	Žiak pracuje s funkciou domu a jeho estetikou. Charakteristika členenia tvaru a výrazu.
7. podnety fotografie	Fotografia krajiny	Použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim.	Fotografovanie krajiny, premeny denného svetla. Výrez, formát.
8. podnety videa a filmu	Scenár	Prípraviť krátky scenár a storyboard videa.	Scenár, príprava videa, komiks, rozkreslenie kľúčových scén, návrh
9. elektronické			

<p>média</p> <p>10. podnety dizajnu</p> <p>11. tradície a podnety remesiel</p> <p>12. synestetické podnety</p> <p>13. podnety poznávania sveta</p>	<p>Kompozícia z 3d objektov</p> <p>Úžitkový dizajn</p> <p>Rozprávky, príbehy, legendy a história obce.</p> <p>Abstraktná maľba</p> <p>Poetický obraz</p>	<p>Nakresliť telesá v 3d programe, vytvoriť kompozíciu.</p> <p>Navrhnuť tvar úžitkového predmetu</p> <p>Výtvarne interpretovať zvyk alebo pamiatky svojho regiónu</p> <p>Výtv. vyjadriť subjektívnu predstavu chuťového vnemu</p> <p>Vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov. Porovnať súvislosti medzi výt. znakmi a pojmami.</p>	<p>postáv.</p> <p>Kompozície z kvádrov, kociek, valcov – 3d objekt v 3d programe.</p> <p>Navrhnuť dizajn výrobku – bicykel, automobil, ..Tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti.</p> <p>Legendy a história regiónu a jej výtv. spracovanie.</p> <p>Žiak spracováva témy výtvarnou formou - Abstraktne alebo konkrétne, symbolicky.</p> <p>Žiak interpretuje prvky um. diela. Prirovnávanie výtv. znakov ku slovám a pojmom, vizuálna poézia.</p>
---	--	--	--

Ročník	ôsmy
Časový rozsah výučby	
ŠVP	1h týždenne / 33 hodín ročne
ŠkVP	

5. Učebné zdroje

- reprodukcie diel výt. umelcov v odborných publikáciách
- internetové stránky zamerané na výt. umenie
- filmové, hudobné a literárne ukážky
- kultúrne inštitúcie prezentujúce diela výt. umelcov
- výtvarná tvorba žiakov
- prírodné objekty.

6. Hodnotenie

FORMA HODNOTENIA

Ťažiskovo formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytuje citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú **spätnú väzbu** o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Táto forma sa môže kombinovať aj so **sebahodnotením** žiaka.

Nevyhnutnou formou hodnotenia je škálovanie podľa známok, porovnateľné so známokovaním v iných predmetoch. **Hodnotíme škálou od 1 do 5. Nie je nutné známkovať každú prácu** a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktorý výkon bude hodnotiť, aby poskytol žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímny svetom žiaka že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho výtvarných prejavoch a tvorbe. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnym súdom a šablónovitým kritériám, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka.

Uprednostňujeme osobný a diferencovaný prístup. Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti,
- otvorenosť voči experimentovaniu, svojské riešenia,
- cieľavedomosť riešení,
- záujem o činnosť v rámci edukačných úloh prípravy pomôcok,
- schopnosť zaujať stanoviská k výsledkom svojej práce.

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie techník, nástrojov,...),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja prežívania a vnímania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie.

c) priebeh získavania vedomostí:

- vedomosti v oblasti vizuálnej kultúry a výtvarného umenia,
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- vedomosti materiálov, výtvarných techník a postupov.

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Orientačný opis naplnenia kritérií vo vzťahu ku škále hodnotenia:

Stupeň hodnotenia	Opis kritérií	Poznámka
výborný	<p>Žiak spĺňa kritéria (a – d) na vynikajúcej úrovni: Žiak je iniciatívny a tvorivý, uplatňuje vlastné nápady experimentuje, Žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (názor, vkus,..) Žiak ovláda zručnosti, techniky. Žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti. Žiak dokáže pomenúvať a interpretovať svoje zážitky. Žiak preukazuje vedomosti v oblasti výtvarnej kultúry. Žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom. Žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a tvorivým schopnostiam.</p>	<p>Proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych schopností žiaka.</p>
chválitebný	<p>Žiak v podstate spĺňa kritéria 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.</p>	
dobrý	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy primerane, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.</p>	
dostatočný	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťou aplikuje získané vedomosti a zručnosti.</p>	
nedostatočný	<p>Žiak nespĺňa kritéria, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces.</p>	<p>V celkovom hodnotení žiaka nedoporučujeme používať stupeň nedostatočný . v čiastkovom hodnotení len výnimočne (napr. zámerné negovanie vyučovacieho procesu).</p>

7. Obsah vzdelávania

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Štylizácia	Štylizovanie motívov a námetov.	Transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity ...) Zobrazovanie priestoru. Lineárna perspektíva, pozorovanie, interiér, kolorovanie.
2. možnosti zobrazovania videného sveta.	Karikatúra	Zobrazovanie charakteristických výrazových, rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry).	Zobrazovanie výrazu tváre karikatúra podľa fotografických portrétov. Subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz expresionistické portréty, výrazové hlavy
3. podnety výtvarného umenia	Inštalácia	Vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, predviesť performanciu na vlastnú tému.	Umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín...), fotodokumentácia umenie performancie a happeningu : performancia (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening .
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	Barok	Rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry.	Barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt.
5. škola v galérii	Recenzia	Diskutovať o videnej výstave, alebo	Umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“) výstavy

6. podnety architektúry	Architektonický návrh	prehliadke virtuálneho múzea na internete.	alebo virtuálnej galérie časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre. Interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy) výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestoru tvaroslovie a materiály návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry.
7. podnety fotografie	Fotoportrét	Rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru, navrhnuť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby.	Fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrte profil, en face, podhľad, nadhľad) portrétna fotografia pozn. prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti.
8. podnety videa a filmu 9. elektronické média	Videostrih	Rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu.	Žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...) charakteristické znaky jednotlivých žánrov napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storyboardu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov.
10. podnety dizajnu	Reklama	Rozlišovať základné filmové žánre.	Vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet...) návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (billboardu) – vzťah obrazu a textu.
11. tradície a podnety remesiel	Krajka	Zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, objasniť zámery reklamy.	Charakteristické znaky svojho domova rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály subkultúry.
12. synestetické podnety	Veľkoformátová maľba	Poznať tradície svojho prostredia, výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia.	Vyjadrenie hmatového pocitu (perfomačné, farebné, tvarové,
13. podnety poznávania sveta	Násobenie tvarov	Výtvarne interpretovať hmatové pocity.	

		<p>Nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.</p>	<p>prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného zobrazenia).</p> <p>Výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce ...</p>
--	--	--	---

Ročník	deviaty
Časový rozsah výučby	
ŠVP	2h týždenne / 66 hodín ročne
ŠkVP	

5. Učebné zdroje

- reprodukcie diel výtv. umelcov v odborných publikáciách
- internetové stránky zamerané na výtv. umenie
- filmové, hudobné a literárne ukážky
- kultúrne inštitúcie prezentujúce diela výtv. umelcov
- výtvarná tvorba žiakov
- prírodné objekty.

6. Hodnotenie

FORMA HODNOTENIA

Ťažiskovo formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytuje citlivú, veku primeranú, analyticky podloženú **spätnú väzbu** o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Táto forma sa môže kombinovať aj so **sebahodnotením** žiaka.

Nevyhnutnou formou hodnotenia je škálovanie podľa známok, porovnateľné so známokovaním v iných predmetoch. **Hodnotíme škálou od 1 do 5. Nie je nutné známkovať každú prácu** a každý výkon žiaka. Je na voľbe učiteľa, ktorý výkon bude hodnotiť, aby poskytol žiakovi i prostrediu dostatočný obraz o jeho kvalitách a vývoji.

KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Učiteľ má brať ohľad na to, že výtvarný prejav súvisí s fantáziou, seba projekciou, záujmami a intímnym svetom žiaka že toto hľadisko sa bude prejavovať aj v jeho výtvarných prejavoch a tvorbe. Preto sa pri hodnotení musí vyvarovať paušálnym súdom a šablónovými kritériami, ktoré by sa mohli necitlivo dotknúť osobnostného zamerania žiaka.

Uprednostňujeme osobný a diferencovaný prístup. Učiteľ u žiaka hodnotí, primerane veku:

a) priebeh vytvárania postojov:

- prístup k činnostiam z hľadiska tvorivosti,
- otvorenosť voči experimentovaniu, svojské riešenia,
- cieľavedomosť riešení,
- záujem o činnosť v rámci edukačných úloh prípravy pomôcok,
- schopnosť zaujať stanoviská k výsledkom svojej práce.

b) priebeh získavania zručností a spôsobilostí:

- technické zručnosti (ovládanie techník, nástrojov,..),
- formálne zručnosti (vyjadrovanie sa prostredníctvom výtvarného jazyka),
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja prežívania a vnímania,
- mentálne spôsobilosti na úrovni rozvoja predstavivosti a fantázie.

c) priebeh získavania vedomostí:

- vedomosti v oblasti vizuálnej kultúry a výtvarného umenia,
- pochopenie výtvarného diela a schopnosť interpretovať ho,
- vedomosti materiálov, výtvarných techník a postupov.

d) schopnosť realizácie výsledného artefaktu.

Orientačný opis naplnenia kritérií vo vzťahu ku škále hodnotenia:

Stupeň hodnotenia	Opis kritérií	Poznámka
výborný	<p>Žiak spĺňa kritéria (a – d) na vynikajúcej úrovni:</p> <p>Žiak je iniciatívny a tvorivý, uplatňuje vlastné nápady experimentuje,</p> <p>Žiak dokáže vyjadriť veku primerané postoje (názor, vkus,..)</p> <p>Žiak ovláda zručnosti, techniky.</p> <p>Žiak preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti.</p> <p>Žiak dokáže pomenúvať a interpretovať svoje zážitky.</p> <p>Žiak preukazuje vedomosti v oblasti výtvarnej kultúry.</p> <p>Žiak dokáže rešpektovať vlastný tvorivý výsledok a je tolerantný voči tvorivým prejavom.</p> <p>Žiak zrealizoval artefakt primerane svojmu veku a tvorivým schopnostiam.</p>	<p>Proporcie medzi jednotlivými kritériami zvažuje učiteľ podľa individuálnych schopností žiaka.</p>
chválitebný	<p>Žiak v podstate spĺňa kritéria 1. stupňa hodnotenia, ale je menej samostatný, iniciatívny a tvorivý.</p>	
dobrý	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy primerane, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť a tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitnosť, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom.</p>	
dostatočný	<p>Žiak realizuje edukačné úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťou aplikuje získané vedomosti a zručnosti.</p>	
nedostatočný	<p>Žiak nespĺňa kritéria, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces.</p>	<p>V celkovom hodnotení žiaka nedoporučujeme používať stupeň nedostatočný . v čiastkovom hodnotení len výnimočne (napr. zámerné negovanie</p>

7. Obsah vzdelávania

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1. výtvarné vyjadrovacie prostriedky	Moderna a postmoderna	Kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.	Konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok) vybrané „- izmy“ moderného umenia maľba vybraných predmoderných slohov výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych štýlov.
2. možnosti zobrazovania videného sveta.	Kópia obrazu	Výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.	Doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou) dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti.
3. podnety výtvarného umenia	Lettrizmus	Vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).	Nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchej forme podstatu „zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu (sochy, akcie...) text a písmo vo výtvarnom umení,
4. výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	Secesia	Rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry, rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich	konceptuálny text, obraz z písma, textu – lettrizmus. Secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...).
5. škola v galérii	Street art		

6. podnety architektúry	Model	súvislosti a rozdiely. Diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme).	Komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcii) knihy o modernom umení/dizajne/architektúre.
7. podnety fotografie	Montáž	Vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu.	Návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajiny architektúry...) práca architekta – tvorba architektonického návrhu.
8. podnety videa a filmu 9. elektronické média	Videoklip	Upraviť fotografiu v počítači.	Montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž. digitálnej fotografie.
10. podnety dizajnu	Tetovanie	Poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela.	Krátky príbeh – video (klip) hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu.
11. tradície a podnety remesiel	Košíkárstvo	Uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.	Telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické...).
12. synestetické podnety	Veľkoformátová maľba	Poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.	Bodyart.
13. podnety poznávania sveta		Rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením	Tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky) výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky. Výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta,

		<p>Rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, výtvarne interpretovať vybraný proces.</p>	<p>fuga, ária...) vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov.</p> <p>Výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces - procesuálne umenie.</p>
--	--	---	--